

ПРОТОКОЛ № 23
засідання наукової ради Національного фонду досліджень України
(НФДУ)

07 серпня 2025 року

Місце проведення: у зв'язку з продовженням дії воєнного стану, засідання відбувається в дистанційній формі шляхом аудіо/відео конференції із застосуванням програмного забезпечення Zoom.

Реєстрація членів наукової ради (далі – НР) НФДУ проводиться онлайн шляхом приєднання до аудіо/відео конференції (кількісний склад НР НФДУ – 32 особи). Засідання НР НФДУ є правоможним, якщо на ньому присутні не менше двох третин загального складу НР НФДУ.

За результатами реєстрації на засіданні присутні 25 членів НР НФДУ (поіменно):

Болдирев Олексій Ігорович, Боярська-Хоменко Анна Володимирівна, Бурлаєнко В'ячеслав Миколайович, Ваврів Дмитро Михайлович, Великий Микола Миколайович, Гірік Сергій Іванович, Гораль Ліліана Тарасівна, Гуторова Наталія Олександрівна, Дзядевич Сергій Вікторович, Дорошенко Андрій Олегович, Кашуба Олена Віталіївна, Коритченко Костянтин Володимирович, Корольов Ігор Русланович, Лютий Тарас Володимирович, Матвієнко Наталія Миколаївна, Носич Олександр Йосипович, Олійник Андрій Степанович, Ольштинська Олександра Петрівна, Пріхна Тетяна Олексіївна, Сотніков Андрій Геннадійович, Шевченко Галина Валеріївна, Шушпанов Дмитро Георгійович, Швартау Віктор Валентинович, Чібалашвілі Асматі Олександрівна.

Кісь Оксана Романівна – голова НФДУ, головує на засіданні.

Представники дирекції НФДУ:

Полоцька Ольга Олександрівна – виконавчий директор НФДУ.

Головуюча виносить на голосування питання про затвердження порядку денного засідання НР НФДУ.

Голосування: «за» – 23; «проти» – 0; «утримались» – 2.

ВИРІШИЛИ:

Затвердити запропонований порядок денний засідання НР НФДУ.

Порядок денний:

1. Про розгляд звернень грантоотримувачів (*доповідач – О. Полоцька*).
2. Про опрацювання проекту відповіді НФДУ на розміщення Держаудитслужбою недостовірної інформації щодо діяльності Фонду (*доповідач – О. Кісь*).
3. Про надання пропозицій до переліку проектів, результати яких доцільно представити у рубриці «Наші переможці» у 2025 році (*доповідачка – голова наукової ради секції біології, медицини та аграрних наук О.Кашуба*).
4. Про внесення змін до Порядку проведення наукової та науково-технічної експертизи проектів та розгляду заявок на одержання грантової

підтримки, що подаються до НФДУ, у зв'язку із внесенням змін до НПА, які регулюють діяльність Фонду (доповідач - О. Кісь).

5. Про визначення тематик спільного конкурсу в рамках залучення НФДУ до реалізації проєкту LUKE (доповідачі – голови наукових рад секцій)

6. Різне.

Перше питання порядку денного: **Про розгляд звернень грантоотримувачів.**

СЛУХАЛИ:

О. Кашуба повідомила про опрацювання науковою радою секції біології, медицини і аграрних наук звернень грантоотримувачів щодо врахування виконання зауважень, наданих НР НФДУ в ході опрацювання звітності за 2024 рік, скерованих на розгляд НР секції.

Національним науковим центром «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського» НААН України за конкурсом «Наука для відбудови України у воєнний та повоєнний періоди» реєстраційний номер проєкту 2022.01/0031 (науковий керівник – С. Балюк) надано статті з наявністю посилання на грантову підтримку Фонду у всіх публікаціях.

О. Кашуба запропонувала підтримати рішення секції про скасування пункту 1 обмежувальних заходів до наукового керівника та виконавців проєкту, які підписали заключний звіт про реалізацію проєкту в 2024 році, у зв'язку із виконанням грантоотримувачем зауважень НР НФДУ.

Головуюча виносить на голосування питання скасування обмежувальних заходів до наукового керівника та виконавців проєкту, які підписали заключний звіт про реалізацію проєкту в 2024 році, за проєктом 2022.01/0031 у зв'язку з виконанням грантоотримувачем зауважень НР НФДУ.

Голосування: «за» – 23; «проти» – 0; «утримались» – 2.

ВИРІШИЛИ:

Скасувати пункт 1 обмежувальних заходів до наукового керівника та виконавців проєкту, які підписали заключний звіт про реалізацію проєкту в 2024 році, за проєктом 2022.01/0031 у зв'язку з виконанням грантоотримувачем зауважень НР НФДУ.

Інститутом молекулярної біології і генетики НАН України за конкурсом «Наука для безпеки і сталого розвитку України» реєстраційний номер проєкту 2021.01/0087 (науковий керівник – М. Платонов) надано публікації з посиланнями на грантову підтримку Фонду.

О. Кашуба запропонувала підтримати рішення секції про врахування виконання грантоотримувачем зауважень НР НФДУ за проєктом 2021.01/0087, наданих у ході опрацювання звітності за 2024 рік.

Головуюча виносить на голосування питання врахування виконання грантоотримувачем зауважень НР НФДУ за проєктом 2021.01/0087, наданих в ході опрацювання звітності за 2024 рік.

Голосування: «за» – 23; «проти» – 0; «утримались» – 2.

ВИРІШИЛИ:

Враховати виконання грантоотримувачем зауважень НР НФДУ за проектом 2021.01/0087, наданих в ході опрацювання звітності за 2024 рік.

Друге питання порядку денного: Про опрацювання проекту відповіді НФДУ на розміщення Держаудитслужбою недостовірної інформації щодо діяльності Фонду.

СЛУХАЛИ:

О. Кісь поінформувала, що Фондом підготовлено проект відповіді на розміщене Державною аудиторською службою України на своєму офіційному вебсайті інформаційне повідомлення, що містить недостовірну інформацію щодо діяльності Національного фонду досліджень України. Проект відповіді враховує пропозиції, які були надані Науковою радою НФДУ для відповіді Віце-прем'єр-міністру України з інновацій, розвитку науки та технологій М. Федорову на його доручення. Відповідь ґрунтується на фактах, які спростовують інформацію щодо питань основної діяльності Фонду, повідомлену Держаудитслужбою. Членам наукової ради була надана можливість ознайомитись з проектом документу та надати свої зауваження або коментарі. Наразі зауваження до пропонованого змісту відповіді відсутні.

В обговоренні взяли участь: С. Дзядевич, О. Полоцька.

Головуюча виносить на голосування пропозицію схвалити запропонований проект відповіді НФДУ на розміщення Державною аудиторською службою України недостовірної інформації щодо діяльності Фонду та доручити дирекції розмістити вищезазначену інформацію на сайті Фонду.

Голосування: «за» – 23; «проти» – 0; «утримались» – 2.

ВИРІШИЛИ:

Схвалити запропонований проект відповіді НФДУ на розміщення Державною аудиторською службою України недостовірної інформації щодо діяльності Фонду та доручити дирекції розмістити вищезазначену інформацію на сайті Фонду (додається).

Третє питання порядку денного: Про надання пропозицій до переліку проектів, результати яких доцільно представити у рубриці «Наші переможці» у 2025 році.

СЛУХАЛИ:

Голова наукової ради секції біології, медицини та аграрних наук О. Кашуба за результатами опрацювання секцією представила 8 проектів, результати яких доцільно представити у рубриці «Наші переможці» у 2025 році.

В обговоренні взяли участь: С. Дзядевич, М. Великий, О. Полоцька

Головуюча виносить на голосування питання погодження переліку проектів, результати яких доцільно представити у рубриці «Наші переможці» у 2025 році, за пропозицією наукової ради секції біології, медицини та аграрних наук.

Голосування: «за» – 23; «проти» – 0; «утримались» – 2.

ВИРІШИЛИ:

Погодити перелік проєктів, результати яких доцільно представити у рубриці «Наші переможці» у 2025 році, за пропозицією наукової ради секції біології, медицини та аграрних наук (додається).

Четверте питання порядку денного: Про внесення змін до Порядку проведення наукової та науково-технічної експертизи проєктів та розгляду заявок на одержання грантової підтримки, що подаються до НФДУ, у зв'язку із внесенням змін до НПА, які регулюють діяльність Фонду.

СЛУХАЛИ:

О. Кісь поінформувала, що у зв'язку із внесенням змін до НПА, які регулюють діяльність Фонду, виникла необхідність внесення змін, зокрема до Порядку проведення наукової та науково-технічної експертизи проєктів та розгляду заявок на одержання грантової підтримки, що подаються до НФДУ. Документ потрібно гармонізувати зі змінами до НПА, крім того опрацювати декілька проблематичних місць, які неодноразово обговорювались на різних засіданнях НР НФДУ, при оцінюванні проєктів під час конкурсних процедур та при підготовці умов конкурсів. З огляду на різні аспекти того, як застосовується цей документ, можливо внести деякі додаткові зміни, зокрема щодо критеріїв оцінювання, вагових коефіцієнтів тощо. Оскільки робота з вищезазначеним документом має бути ґрунтовною, запропонувала створити робочу групу, до складу якої включити голів НР секцій, 1-2 представників НР секцій та представників виконавчої дирекції Фонду.

Звернула увагу на терміни підготовки змін до Порядку проведення наукової та науково-технічної експертизи проєктів та розгляду заявок на одержання грантової підтримки, що подаються до НФДУ, не пізніше середини листопада 2025 року, у зв'язку з необхідністю погодження вищезазначеного документу з Наглядовою радою НФДУ до оголошення наступного конкурсу, запланованого на грудень 2025 року.

В обговоренні взяли участь: О. Кашуба, А. Боярська-Хоменко, А. Дорошенко, О. Полоцька.

За результатами обговорення головуєча виносить на голосування питання затвердження складу робочої групи з опрацювання змін до Порядку проведення наукової та науково-технічної експертизи проєктів та розгляду заявок на одержання грантової підтримки, що подаються до НФДУ за пропозиціями наукових рад секцій та виконавчої дирекції Фонду (7 представників НР НФДУ та 4 представника виконавчої дирекції).

Голосування: «за» - 24; «проти» - 0; «утримались» - 1.

ВИРІШИЛИ:

Затвердити склад робочої групи для опрацювання змін до Порядку проведення наукової та науково-технічної експертизи проєктів та розгляду заявок на одержання грантової підтримки, що подаються до НФДУ за пропозиціями наукових рад секції та виконавчої дирекції Фонду (7 представників НР НФДУ та 4 представника виконавчої дирекції).

П'яте питання порядку денного: **Про визначення тематик спільного конкурсу в рамках залучення НФДУ до реалізації проєкту LUKE.**
СЛУХАЛИ:

О. Кашуба представила пропозиції тематик спільного конкурсу в рамках залучення НФДУ до реалізації проєкту LUKE у розрізі компетенцій НР секції біології, медицини та аграрних наук.

А. Дорошенко повідомив про опрацювання науковою радою секції природничих, технічних наук і математики експертної анкети (опитувальника) та запропонував підтримати визначені НР секції тематики спільного конкурсу.

А. Боярська-Хоменко озвучила результати опрацювання науковою радою секції соціальних та гуманітарних наук пропозицій тематик спільного конкурсу та запропонувала підтримати пропозицію НР секції.

В обговоренні взяли участь: В. Швартау, О. Кашуба, О. Полоцька, А. Дорошенко, А. Боярська-Хоменко.

За результатами обговорення головуєча виносить на голосування пропозицію схвалити попередній перелік тематик спільного конкурсу за рішеннями наукових рад секцій в рамках залучення НФДУ до реалізації проєкту LUKE та доручити представникам робочої групи проєкту LUKE заповнити анкету онлайн.

Голосування: «за» - 24; «проти» - 0; «утримались» - 1.

ВИРІШИЛИ:

Схвалити попередній перелік тематик спільного конкурсу за рішеннями наукових рад секцій в рамках залучення НФДУ до реалізації проєкту LUKE та доручити представникам робочої групи проєкту LUKE заповнити анкету онлайн.

Шосте питання порядку денного: **Різне.**
СЛУХАЛИ:

О. Носич зауважив на необхідності посилення обміну інформацією між МОН та Фондом щодо осіб, які мають спільні публікації з представниками країни-агресора, з метою недопущення таких осіб до участі у конкурсах та конкурсних процедурах Фонду.

Інформацію взято до відома.

Головуюча повідомила, що всі питання порядку денного засідання НР НФДУ вичерпано.

Голова НФДУ

Оксана КІСЬ

Секретар НР НФДУ

Надія ЛИТВИНОВА

ВІДПОВІДЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ФОНДУ ДОСЛІДЖЕНЬ УКРАЇНИ НА РОЗМІЩЕННЯ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБОЮ НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО ДІЯЛЬНОСТІ ФОНДУ

Державна аудиторська служба України на своєму офіційному вебсайті розмістила інформаційне повідомлення, зміст якого не відповідає дійсності, ґрунтується на хибних висновках та недостовірних даних.

Національний фонд досліджень України неодноразово звертав увагу на неточне і недостовірне викладення та довільну інтерпретацію Держаудитслужбою фактів стосовно матеріалів, що містяться у Звіті за результатами державного фінансового аудиту виконання бюджетної програми Національним фондом досліджень України за період з 01.01.2020 по 30.06.2023.

Так, у зазначеному інформаційному повідомленні Держаудитслужба зазначає, що Фондом нераціонально та неефективно використано кошти у розмірі майже 400,0 млн. грн. Проте такий висновок базується лише на необґрунтованих припущеннях та недоведених розрахунках аудиторів, які не мають жодних правових підстав та ґрунтуються виключно на власних безапеляційних твердженнях. Це Фонд неодноразово доводив і спростовував у своїх зверненнях, а більше того логічною, фаховою і змістовною відповіддю на такі некоректні висновки є надана Кабінетові Міністрів України позиція Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, у якій доводиться безпідставність і необґрунтованість таких висновків.

Вважаємо за необхідне поінформувати громадськість, що прийняття Кабінетом Міністрів України постанови від 07 липня 2025 року № 803 стало результатом наполегливої і системної співпраці Міністерства фінансів України, Міністерства освіти і науки України, Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій (далі – Науковий комітет), Наукової ради Фонду та представників наукової громадськості. Безумовно, рекомендації Держаудитслужби України також було враховано при формуванні пропозицій щодо цих змін. Проте, такі зміни напрацьовувались тривалий час за участі значної кількості суб'єктів і потребували свого інституційного втілення.

Майже рік (з 02.04.2024 р. до 15.02.2025 р.) під головуванням МОН працювала робоча група з питань розбудови спроможності Національного фонду досліджень України, диверсифікації напрямів та дебюрократизації процесів його діяльності. Низку напрацьованих робочою групою системних пропозицій було покладено в основу ініційованих змін до законодавства України з питань надання грантової підтримки.

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2024 року № 348 «Про проведення у 2024 році оглядів витрат державного

бюджету в окремих сферах» проводився огляд витрат державного бюджету за державною бюджетною програмою Фонду, що стало основою для розробки відповідних рекомендацій.

Протягом 2018-2023 рр. Фондом неодноразово вносилися пропозиції стосовно змін до Податкового, Бюджетного та Господарського кодексів України для забезпечення особливого статусу Фонду, в рамках виконання доручень керівників Уряду України, зокрема:

- Науковим комітетом як наглядовою радою НФДУ на виконання пункту 43 доручення Прем'єр-міністра України від 25 січня 2016 р. № 52073/1/1-15 були подані пропозиції до Міністерства освіти і науки України (лист № 007-2-274 від 26.02.2018);

- пропозиції, підготовлені робочими групами Національної ради України з питань розвитку науки і технологій на виконання протокольного рішення Національної ради України з питань розвитку науки і технологій (пункт 8, Протокол №3 від 5.11.2019), 17.12.2019 року головами Наукового та Адміністративного комітетів направлено Прем'єр-міністру України;

- Науковим комітетом були подані пропозиції (лист № 007-1-839 від 23.01.2023) до Міністерства освіти і науки (на лист МОН від 22.12.2022 № 1/15659-22).

Підсумовуючи зазначене вище варто констатувати, що Фонд не шукає інформаційних приводів, проводячи системну і цілеспрямовану роботу зі створення умов для надання грантової підтримки українським вченим для реалізації проєктів наукових досліджень і розробок на засадах чесної конкуренції в межах прозорих конкурсів, за умови безсторонньої, об'єктивної, неупередженої експертизи заявок із залученням найкращих фахівців.

Фонд бере за основу кращі світові практики грантового менеджменту, невинно працює над удосконаленням конкурсних процедур та враховує думку громадськості.

Розуміючи, що системні зміни потребують часу і зусиль багатьох стейхолдерів, у тому числі участі Держадитслужби, поступового наближення системи фінансування наукових досліджень і розробок до вимог Європейського дослідницького простору.

Варто констатувати, що реалізація вказаних вище завдань потребує тривалого опрацювання і погодження, але Фонд і далі діятиме послідовно і неупереджено. Більше того, ведеться постійна успішна робота з пошуку альтернативних джерел фінансування українських досліджень від донорських організацій за межами України.

Обрані до складу Наукової ради Фонду провідні українські вчені, які здійснюють свої повноваження виключно на громадських засадах, вкладають величезні інтелектуальні зусилля, свій особистий час, соціальний капітал та міжнародний досвід у те, щоб перетворити Фонд на інституцію, яка стане флагманом реформування системи фінансування наукових досліджень в

Україні, нарівні з провідними національними фондами країн Європи та Північної Америки. Довіра і повага з боку таких іноземних інституцій та започаткована успішна співпраця свідчать, що Фонд рухається у правильному напрямку.

Будь-яка завідомо неправдива та така, що спотворює реальні факти інформація, підриває довіру до діяльності уповноваженої державою установи і Держави в цілому. Тим більше, якщо така інформація публікується як офіційна від імені центрального органу виконавчої влади, який діє на принципах обґрунтованості, безсторонності, неупередженості, добросовісності і розсудливості.

Пропозиції до переліку проектів, результати яких доцільно представити у
рубриці «Наші переможці» у 2025 році

2022.01/0077	Афанасьєв Сергій Олександрович	Інститут гідробіології	Розробка технологій та заходів з ревіталізації річкових систем, що постраждали внаслідок російської агресії, як складова розділу 8 Планів Управління Річковими басейнами.
2022.01/0207	Стойка Ростислав Стефанович	Інститут біології клітини НАН України	Протизапальний і ранозагоювальний засіб, що містить композицію каннабіміметика N- стеароїлетаноламіну із хітозановим гідрогелем
2022.01/0025	КОЗИРОВСЬКА НАТАЛІЯ ОЛЕКСІЇВНА	Інститут молекулярної біології і генетики	Гідрогелеві смарт пов'язки для моніторингу загоєння ран
2020.02/0204	Джаган Володимир Миколайович	Інститут фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України	Новітня SERS-наноплатформа для ефективного детектування біомолекул та патогенів
2020.02/0100	Гончар Михайло Васильович	Інститут біології клітини НАН України	Створення нових нанозимів як каталітичних елементів для ензиматичних наборів та хемо/біосенсорів
2020.02/0075	Ярмолюк Сергій Миколайович	Інститут молекулярної біології і генетики НАН України	Сайт-спрямований мутагенез як інноваційний підхід для дослідження механізмів виникнення та подолання резистентності <i>Mycobacterium tuberculosis</i> до антибіотиків
2020.02/0336	Шиманський Ігор Олександрович	Інститут біохімії імені О.В.Палладіна НАН України	Нейропротекторна дія вітаміну D3 за глюкокортикоїд-індукованої нейротоксичності
2020.02/0195	Дробот Людмила Борисівна	Інститут біохімії імені О.В.Палладіна НАН України	Диференційний контроль регуляторних мереж, залучених до підтримання епітелійно- мезенхімної пластичності аденокарциномних клітин молочної залози